

Gündem

TSKB Ekonomik Araştırmalar
25 Kasım 2019 Pazartesi

Piyasalarda Bugün

Küresel piyasalarda risk iştahı temkinli iyimser bir seyir izliyor. Gelişmiş ekonomilerde Cuma günü açıklanan Kasım ayı öncü PMI verilerinin ardından ABD-Çin ticaret görüşmelerine yönelik yeniden güçlenen iyimserlik dünya genelinde riskli varlıkları destekliyor. Cuma günü Euro Bölgesi'nde Kasım ayı öncü PMI verileri hizmet sektöründe ivme kaybına işaret etse de imalat sanayinde sonuçlar beklentilerin üzerinde gelmişti. ABD'de ise Kasım ayı öncü PMI verileri hem imalat hem de hizmet sektöründe toparlanmaya işaret etmişlerdi. Çin'in fikri ve sınai mülkiyet hakları hususunda ihlallere yönelik cezai yaptırımların artırılacağını açıklaması anlaşmaya dair umutları tazelerken dünya genelinde hisse senetlerinde yükselişi destekliyor. Güvenli limanlara olan talep zayıflarken dolar dünya genelinde sakin bir seyir izliyor. Buna karşın Cuma günü sakin yurtiçi gündem içinde Türk finansal varlıklarda kısmi kar realiasyonlarıyla açıklanan satışlar öne çıktı. Hisse senetleri gösterge 100 ve 30 endekslerinde sırasıyla %0,2 ve %0,3 oranında düşüşler yaşanırken TL günü görece sakin bir şekilde kapattı. Kısa vadeli tahvil faizleri yatay kapatırken uzun vadeli tahvil faizlerinde sınırlı yükseliş gözlemlendi. Yeni günde ve haftanın genelinde makroekonomik gündem oldukça sakin ABD-Çin ticaret görüşmelerine yönelik haber akışı yakından takip edilecek.

ABD'de imalat sanayi ve hizmet sektörü Kasım ayı PMI verileri beklentilerin üzerinde geldiler. Ekim'de 51,3 olan imalat sanayi PMI Kasım'da 52,2'ye yükselirken hizmet sektörü PMI 50,6'dan 51,6'ya yükseldi. Böylece bileşik endeks 50,9'dan 51,9'a toparlandı.

Öncü hesaplamalara göre Euro Bölgesi'nde Kasım'da bölgenin iki büyük ekonomisi Almanya ve Fransa'daki tabloyla uyumlu olarak, hizmet sektöründeki yavaşlamaya karşın imalat sanayinde PMI toparlandı. Ekim ayında 52,2 olan hizmet sektörü PMI öncü hesaplamalara göre Kasım'da 51,5'e gerilerken imalat sanayi PMI 45,9'dan 46,6'ya toparlandı. Hizmetlerdeki bu yavaşlamanın sonucu olarak bileşik endeks aynı dönemde 50,6'dan 50,3'e indi.

Takvim

- 25-Kas** TÜİK, Sektörel güven endeksleri, Kasım
TÜİK, İşgücü girdi endeksleri, 3Ç19
TCMB, İmalat sanayi KKO, Kasım
- 26-Kas** Türk-İş, Ankara gıda enflasyonu, Kasım
- 27-Kas** ABD, Dayanıklı mal siparişleri, Ekim
ABD, PCE fiyat endeksi, Ekim
ABD, Bej kitap
- 28-Kas** TÜİK, Ekonomik güven endeksi, Kasım
ABD, Tatil
- 29-Kas** TÜİK, Dış ticaret istatistikleri, Ekim
KTB, Sınır giriş istatistikleri, Ekim
TCMB, Finansal istikrar raporu
ABD, Yarım gün
Çin, İmalat PMI, Kasım

Hisse Senetleri	Seviye	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
BIST-100	106,588	-0.20%	6.22%	16.78%
BIST-30	131,347	-0.28%	5.76%	14.87%
XUSIN	125,038	0.36%	7.97%	19.23%
XBANK	150,759	-0.34%	6.14%	28.05%

Kur	Seviye	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
Dolar/TL	5.7122	0.36%	-1.21%	8.03%
Euro/TL	6.2953	-0.15%	-1.56%	4.01%
Sepet Kur*	6.0036	0.07%	-1.39%	5.81%
Euro/Dolar	1.1021	-0.32%	-0.42%	-3.90%
Dolar/JPY	108.64	0.01%	0.02%	-0.84%
DXY	98.2700	-0.02%	0.45%	2.16%
* %50 Dolar/TL + %50 Euro/TL				

Tahvil - Bono (Bileşik Getiri)	En son	Bir Önceki
TR - 2 yıllık tahvil (TRT131119T19)	11.86%	11.86%
TR - 10 yıllık tahvil (TRT080328T15)	12.40%	12.37%
TR - Eurobond (17 Şubat 2045)	6.52%	6.65%
ABD - 10 yıllık tahvil	1.78%	1.77%

TSKB Eurobondları	Kupon	Fiyat	Getiri
22 Nisan 2020	5.125%	101.36	1.740%
18 Mayıs 2021	4.875%	100.77	4.333%

Emtia	En son	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
Altın (Dolar/ons)	1462.04	-0.14%	-2.81%	13.98%
Reuters/Jefferies CRB*	190.95	-0.19%	1.25%	8.31%
Brent (Dolar/varil)	63.39	0.41%	3.38%	17.11%
Doğalgaz (TL/stdm3)	2.67	-0.86%	6.17%	-10.14%
* Thomson Reuters/CoreCommodity CRB Commodity Total Return Index				

Piyasalarda Bugün

Merkez Bankası 15 Kasım haftasına ilişkin kredi ve mevduat faizi verilerini açıkladı. TL ticari kredi faizleri haftalık bazda 176 baz puan düşerek %12,87 seviyesine gerilemişken, TL mevduat faizleri %11,73 seviyesinde gerçekleşti. Son 1 aylık hareketlere bakıldığında TL ticari kredi faizlerinde 346 baz puan, mevduat faizlerinde 190 baz puan, ihtiyaç kredi faizlerinde ise 123 baz puanlık düşüş olduğu görülüyor.

TOBB kurulan kapanan şirket sayılarını yayınladı. Ekim ayında kurulan şirket sayısı bir önceki aya göre %8,52, önceki yılın Ekim ayına göre ise %18,2 oranında artış kaydetti. Kapanan şirket sayısını düşükten sonra elde edilen net açılan şirket sayısında yıllık artış ise %21,4 seviyesi ile Eylül ayında kaydettiği güçlü performansı devam ettirdi.

TCMB Kasım ayı Finansal Hizmetler Güven Endeksi (FHGE) sonuçlarını açıkladı. 2019 yılı Kasım ayında FHGE, bir önceki aya göre 24,5 puan artarak 167,0 seviyesinde gerçekleşti. Endeksi oluşturan anket sorularına ait yayılma endeksleri incelendiğinde, son üç aydaki iş durumu, son üç aydaki hizmetlere olan talep ve gelecek üç aydaki hizmetlere olan talep beklentisi olmak üzere tüm alt endekslerin FHGE'yi artış yönünde etkilediği görülüyor.

Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

Yapı Kredi Bankası (YKBANK) – Medyada yer alan haberler üzerine Koç Holding, Yapı Kredi Bankası (YKB) sermayesinde doğrudan ve dolaylı olarak çoğunluğa ulaşmamak kaydıyla, pay alımı dahil Koç Finansal Hizmetler (KFS) ve YKB ortaklık yapılarının yeniden yapılandırılmasına yönelik olarak Unicredit ile görüşmelerin devam ettiğini açıkladı. Bununla beraber holding açıklamasında konuya ilişkin olarak herhangi bir yönetim kurulu kararı alınmadığını belirtti. Cuma akşamı Reuters'ın konuya yakın üç kaynağa dayandırarak verdiği haberde UniCredit'in YKB'nin ana ortağı konumunda olan KFS'deki %50 payını diğer ortak konumunda olan Koç Holding'e satacağı belirtildi.

Garanti Bankası (GARAN) – 367 gün vadeli 229,5 milyon dolar ve 518,8 milyon euro tutarında iki ayrı dilimden oluşan sendikasyon kredisi anlaşması imzaladı. 16 ülkeden 31 bankanın katılımıyla oluşturulan ve dış ticaretin finansmanı amacıyla kullanılacak olan kredinin toplam maliyeti sırasıyla Libor+ %2,25 ve Euribor+ %2,10 olarak gerçekleşti.

Tarım Kredi Kooperatifleri toplam 500 market açmayı planlıyor. Konuyla ilgili konuşan Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürü Fahrettin Poyraz, 300 çeşit gıda ürününü tüketiciye ulaştırdıklarını belirterek, Türkiye genelinde 500 market sayısına ulaşmayı hedeflediklerini kaydetti. Ürün alımlarıyla ilgili açıklamada bulunan Poyraz, geçen yıl üreticilerden 760 milyon lira alım yapıldığını ve bu yıl sonu itibarıyla bu rakamın 1,5 milyar liraya çıkacağını sözlerine ekledi.

Türkiye ihracatının lideri otomotiv sektörünün gelecek yol haritası, Uludağ Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliği (OİB) ev sahipliğinde düzenlenen ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın da katıldığı "Otomotiv Endüstrisi Ortak Akıl Çalıştayı"nda ele alındı. Çalıştayı açılış konuşmasını yapan OİB Yönetim Kurulu Başkanı Baran Çelik, İhracat Ana Planı kapsamında otomotiv endüstrisinin 2023 yılı hedefinin yaklaşık 44 milyar dolar olduğunu hatırlatarak, OİB olarak bu hedefe ulaşma yolunda tüm güçleriyle çalıştıklarına dikkat çekti. Baran Çelik, "Ülkemizde üretilen motorlu araçların %85'i ihrac edilirken, başlıca ihracat pazarlarımızı AB Ülkeleri oluşturuyor. AB pazarındaki güçlü konumumuzu korumak ve ABD, Rusya, Kuzey Afrika, Ortadoğu Ülkeleri başta olmak üzere pazar çeşitliliği sağlamak önümüzdeki yıllarda temel önceliklerimiz arasında yer alacak" dedi. Otomotiv endüstrisinde günümüzde yaşanan dönüşümün yeni tehdit ve fırsatları beraberinde getirdiğini de vurgulayan Baran Çelik, otomotiv eko-sisteminde fark yaratacak elektrikli ve otonom araç yatırımlarının da Türkiye'ye çekilmesinin önemli olduğunu söyledi.

Karsan, Almanya'daki satış ve servis ağını genişletmek üzere ülkenin köklü firmalarından Haller'e bağlı Quantron AG ile bayilik anlaşması imzaladı. Karsan, anlaşma doğrultusunda buradaki satış, servis ağı ve yedek parça bulunabilirliğini artıracak. Karsan'ın Almanya'daki bayii olan Quantron AG'nin ülke genelinde 200'ün üzerinde servis noktası bulunuyor. Karsan, 7.000 adede yakın pazar büyüklüğüyle Avrupa'nın zirvesinde yer alan Almanya'da elektrikli araçlarıyla büyümeyi hedefliyor.

Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

Aile içi şiddetin ekonomik maliyeti yıllık 2,1 milyar dolar olduğu öngörülüyor. Vodafone'un KPMG işbirliğiyle hazırladığı ve 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü vesilesiyle yayınladığı rapor, aile içi şiddetin kadın çalışanlar üzerindeki etkisini ortaya koyuyor. Türkiye dahil 9 ülkeyi kapsayan rapora göre, son 1 yılda 107 ülkede toplam kadın işgücünün yaklaşık %15'ine denk gelen 80 milyon kadın çalışan aile içi şiddete maruz kaldı. Bu sayı Türkiye'de 833 bin olarak öngörülüyor. Rapor, aile içi şiddetin kariyer gelişimi ve işletmeler üzerindeki olumsuz etkisini de gösteriyor. Araştırmaya katılan mağdurların üçte birinden fazlası (%38) verimliliklerinin düştüğünü söylerken, %22'si de bazı günler işe gidemediklerini ve izin almak zorunda kaldıklarını belirtti. Rapora göre aile içi şiddet nedeniyle işe gidemeyen kadın sayısı Türkiye'de yaklaşık 57 bin oldu. Araştırmanın yapıldığı 9 ülkede aile içi şiddet nedeniyle oluşan işe devamsızlığın ekonomide her yıl 2,1 milyar dolarlık kayba yol açtığı tahmin ediliyor. Aile içi şiddet nedeniyle 4 milyon kadın terfi şansını yitirirken, bu durum sonucu maaşta oluşan yıllık ortalama kayıp, kadın çalışan başına 2 bin 900 doları buluyor. Bu ise söz konusu 9 ülkede her yıl kadınların potansiyel kazancında toplam 13 milyar dolara yakın kayıp anlamına geliyor.

TÜİK 2018 yılına ilişkin çevre koruma harcama istatistiklerini yayınladı. Açıklanan verilere göre çevre koruma harcamaları 2018 yılında önceki yıla göre %11,6 oranında artış göstererek 38,2 milyar lira seviyesinde gerçekleşti. Yapılan harcamaların %47,5'i atık yönetimi, %35,6'sı atıksu yönetimine, %6,8'i ise biyolojik çeşitlilik ve peyzajın korunmasına yönelik gerçekleştirildi. Harcamayı yapan kesimlere bakıldığında ise %56,6'lık pay ile şirketler kesiminin öncü olduğu görülüyor. Devlet ve hanehalkına hizmet eden kâr amacı olmayan kuruluşların payı %36,3 seviyesindeyken, hanehalkının toplam çevre koruma harcamalarının %7,1'ini gerçekleştirdiği görülüyor.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB) 2020 yılı bütçesini TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'na sundu. ETKB Bakanı Fatih Dönmez, madencilik sektöründe 2023'te 10 milyar dolarlık ihracat hedeflendiğinin altını çizerek, elektrik tüketiminde son 15 yılda ortalama %5,3 artış olduğunu dile getirdi. Dönmez, "Güney Gaz Koridoru'nun Avrupa ayağını oluşturan Trans Adriyatik Gaz Boru Hattı Projesi'nin 2020'de ticari işletmeye alınarak akabinde yıllık 10 milyar metreküp Azeri gazının Avrupa'ya arz edilmesine başlanacaktır" dedi. Dönmez, "Şu anda Güzelyurt-1 lokasyonunda ikinci sondajını sürdürüyor. Karpaz-1 kuyusuyla birlikte önceki operasyonlarda yabancı şirketlerden sağlanan servis hizmetlerinin önemli bir kısmı milli imkanlarla gerçekleştirildi. Milli gemilerimiz ile 2020 yılı içinde 5 adet kuyu açarak petrol ve doğal gaz aramacılığında aktif bir strateji izleyeceğiz" diye konuştu. Akkuyu Nükleer Santrali'nde ilk üniteyi 2023 yılında devreye almayı hedeflediklerini kaydeden Dönmez, "Sinop Nükleer Güç Santrali'ne ilişkin ise Japon tarafınca yürütülen fizibilite çalışmaları tamamlanmış olup, sunulan fizibilite raporu ETKB tarafından gerek takvim gerekse maliyet açısından uygun bulunmamıştır. Üçüncü santral için ise yer belirleme çalışmaları devam etmektedir." dedi.

"Enerji Kimlik Belgesi" binaların sayısı açıklandı. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkililerinden edinilen bilgiye göre, Enerji Kimlik Belgesi'ne (EKB) sahip bina sayısı 920 bine çıktı. Bu binaların 150 bini eski, 770 bini ise 2011 sonrası yapılan binalardan oluşuyor. En çok EKB'li bina 165.983 ile İstanbul'da, 87.806 ile Ankara'da ve 71.278 ile İzmir'de bulunuyor.

Kömürlü termik santral yatırımcılarına, çevre ve insan sağlığı yatırımları için 30 aylık süre uzatımı sağlayan yasa önerisi Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Genel Kurulu tarafından kabul edildi. TBMM'ye 24 Kasım 2019 tarihinde sunulan 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'ne sonradan 50'nci madde olarak ilave edilen düzenleme 31 Aralık 2019 tarihine kadar tamamlanmış olması gereken yatırımlar için son süreyi 30 Haziran 2022'ye uzatıyor. Düzenlemeden Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ) ve 6 yatırımcının 10 santrali yararlanacak.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK), Doğal Gaz Piyasası'nda kapasite başvurularıyla ilgili bazı tarih düzenlemelerine 2020 yılı için istisnalar getirdi. EPDK, 2020 yılına mahsus olmak üzere doğal gaz kapasite rezervasyon başvuru tarihini 17 Aralık'a kadar öteledi. Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ) Şebeke İşleyiş Düzenlemeleri'nde (ŞİD) kapasite rezervasyon başvurularının yapılabileceği tarih aralığı, "15 Kasım

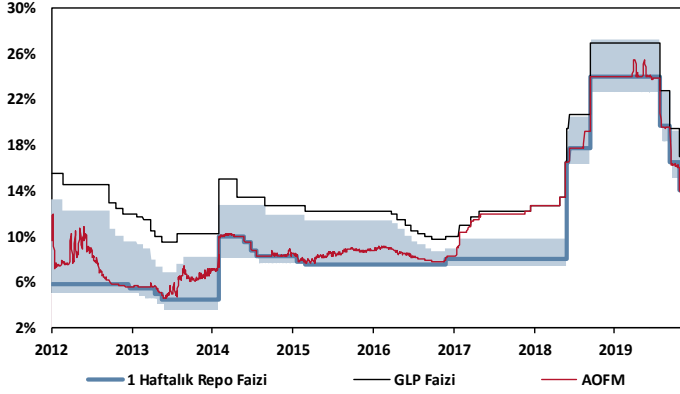
Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

ile 30 Kasım arası” olarak belirtiliyor. Başvurunun olumlu değerlendirilmesi durumunda başvurunun Standart Taşıma Sözleşmesi (STS) imzalamak üzere davet edilmesinden itibaren, başvuranın 7 gün içinde STS imzalanması gerekiyor. Bu süre de sadece 2020 yılına özgü olarak 4 gün ile sınırlandırıldı. Bir diğer istisna kararı da kapasiteler ve atıl kapasiteler hakkındaki bilgilerin yayınlanma tarihiyle ilgili olarak alındı. ŞİD’de taşıyıcıların, STS’lerin imzalanmasının ardından yeni gaz yılı için rezerve edilen kapasiteleri ve atıl kapasiteleri en geç 15 Aralık’ta yayımlaması gerektiği belirtiliyor. Bu tarih de 2020 yılına mahsus olmak üzere, 26 Aralık’a ertelendi.

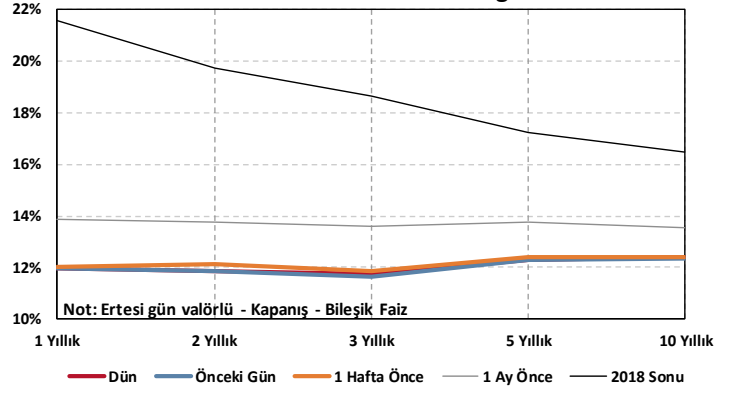
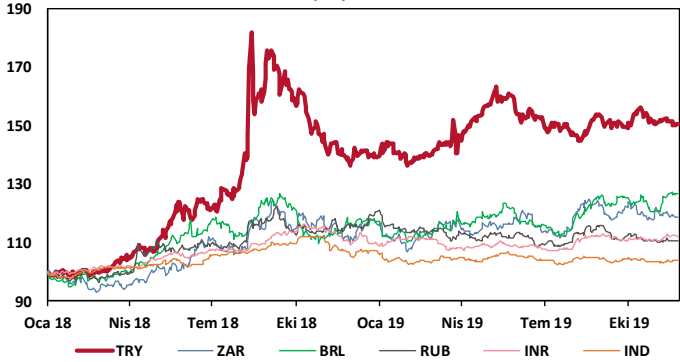
EPDK 15 şirkete 9,7 milyon lira ceza kesti. EPDK, denetimlerde mevzuata aykırılık tespiti yaptığı 15 şirkete toplam 9.774.564 TL para cezası kesti; 12 şirketten yazılı savunma istedi, 2 şirkete de ihtar verdi.

Suudi Arabistan kamu petrol şirketi Aramco’nun halka arzına ilk 5 günde 19,47 milyar dolar (73 milyar Suudi Arabistan riyali) talep geldi. Aramco’nun halka arzına aracılıkta öncelik verdiği 3 kurumdan biri olan Samba Financial Group’un verdiği bilgiye göre, Aramco’nun hisseleri için 1,8 milyon perakende yatırımcı şu ana kadar 14 milyar riyal tutarında talepte bulundular. Kurumsal talep ise 58,4 milyar riyal seviyesine ulaştı. Aramco halka arzında talep toplama süreci bireysel yatırımcılar için 28 Kasım’a ve kurumsal yatırımcılar için 4 Aralık’a kadar devam edecek.

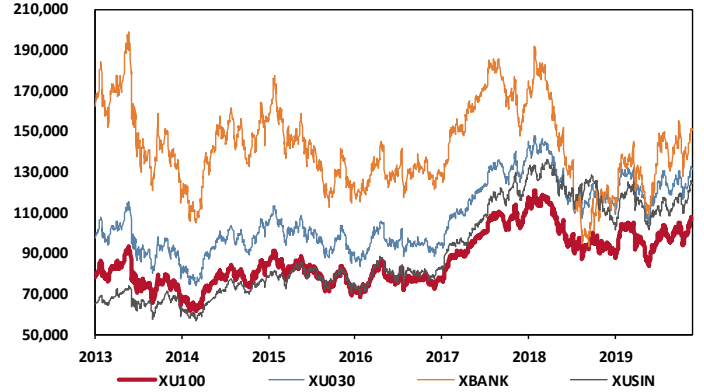
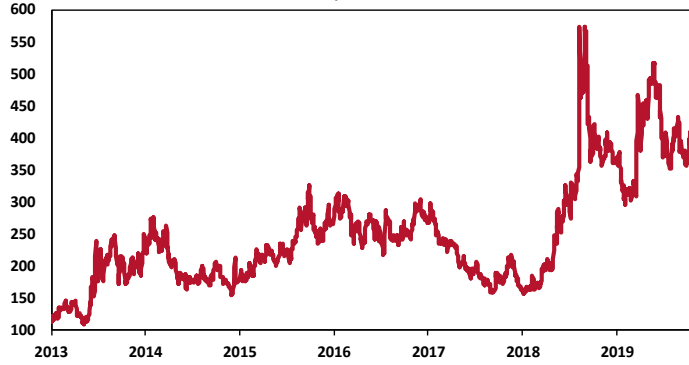
TCMB Faiz Koridoru

Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi

USD / GOÜ Para Birimleri
01/01/2018 = 100

Hisse Endeksleri

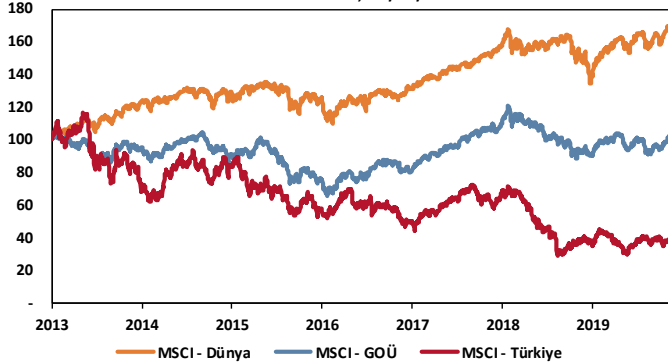
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi
baz puan

Dolar Endeksi ve 10 Yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

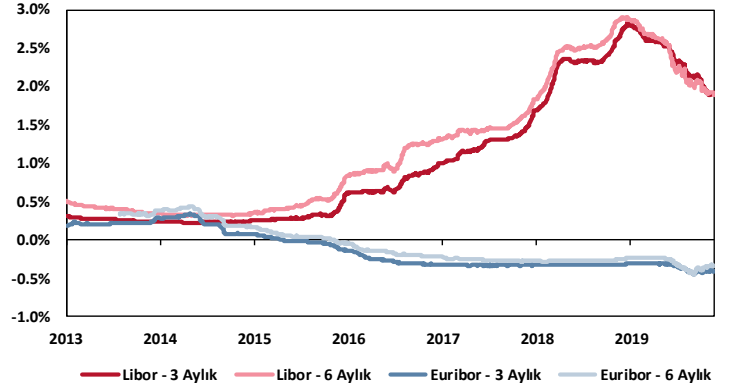

MSCI Hisse Endeksleri

ABD doları cinsinden, 01/01/2013 = 100

Küresel Gösterge Faizler

TSKB

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81

FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

2019 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
www.tskb.com.tr

T: +90 212 334 50 50 F: +90 212 334 52 34

E: info@tskb.com.tr